

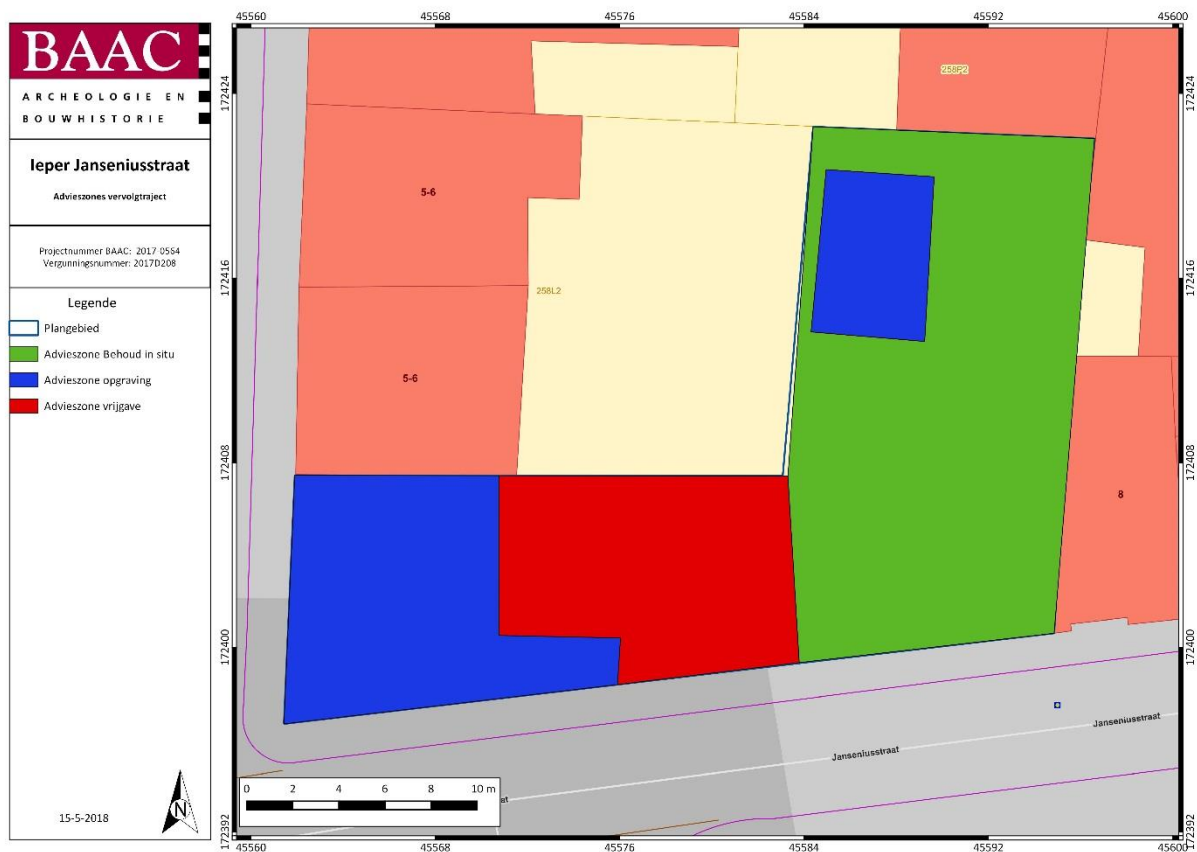
Nota
Ieper, Janseniusstraat
Programma van Maatregelen

Inhoud

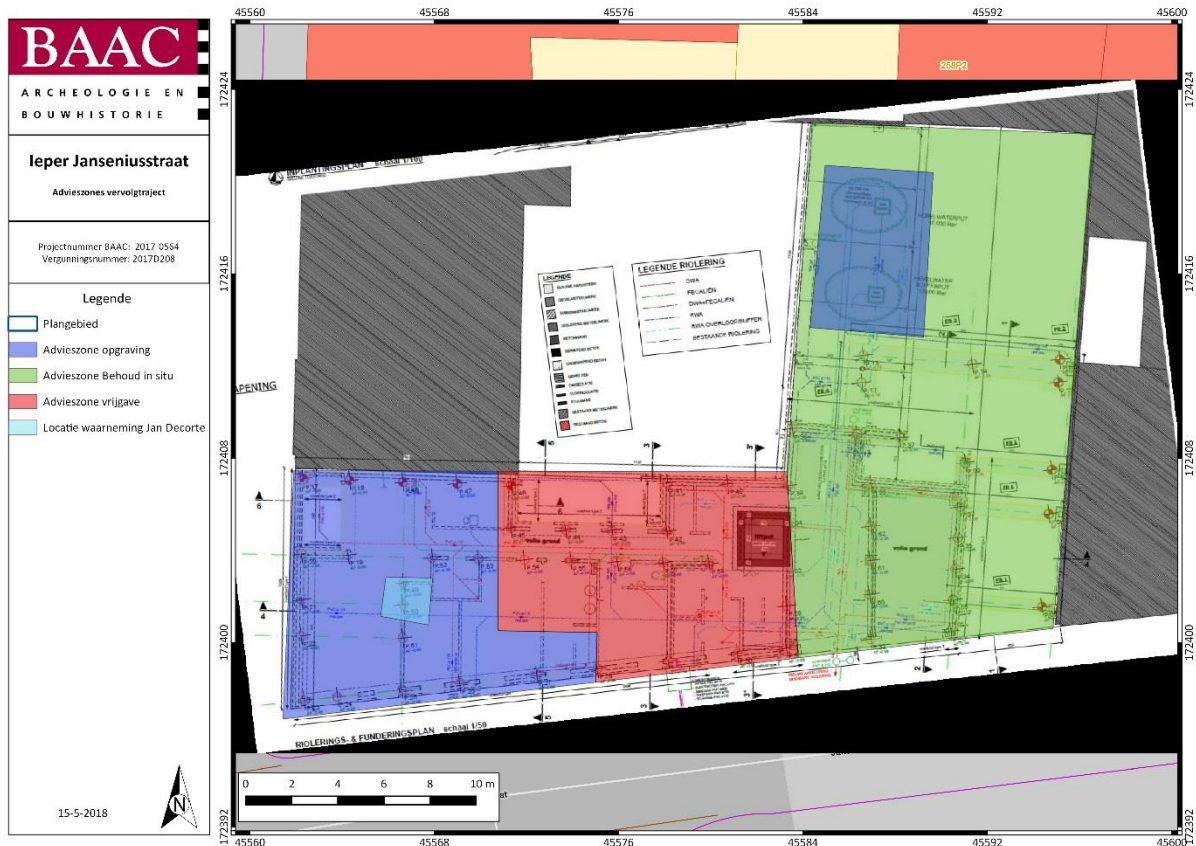
1	Gemotiveerd advies	3
1.1	Waardering en interpretatie archeologische vindplaats	4
1.2	De impactbepaling	5
1.3	Volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek	5
1.4	De bepaling van de maatregelen	7
2	Programma van maatregelen Zone 1: Opgraving	9
2.1	Administratieve gegevens	9
2.2	Afbakening site	10
2.3	Strategie, methoden en technieken.....	10
2.3.1	Afbakening opgraving	10
2.3.2	Wetenschappelijke doelstelling	11
2.3.3	Onderzoeksvragen	11
2.3.4	Onderzoeksstrategie, -methode en -technieken	12
2.3.5	Natuurwetenschappelijk onderzoek.....	14
2.3.6	Voorziene afwijkingen van de CGP en de algemene bepalingen onderzoekstechnieken en specifieke methode	15
2.4	Criteria	16
2.5	Duur en fasering opgraving	16
2.6	Kostenraming.....	16
2.7	Personeelseisen	16
2.8	Risicoanalyse en remediëring	17
2.9	Deponeren archeologisch ensemble	17
3	Programma van maatregelen Zone 2	18
4	Programma van maatregelen Zone 3:behoud in situ	19
4.1	Administratieve gegevens	19
4.2	Afbakening site	20
4.3	Strategie tot behoud in situ	21
4.4	Technische vereisten uitvoering	21
4.5	Fasering van uitvoering	21
4.6	Competenties uitvoerder	21
4.7	Risicofactoren bij uitvoering.....	21
5	Lijst met figuren.....	22
6	Bibliografie	22

1 Gemotiveerd advies

Advies	Oppervlak / aantal	Tijdstip	Voorwaarde
Opgraving	135 m ² / Westelijke zone+ zone regenwaterputten	Na bekrachtiging Nota	
Vrijgave	100m ² / Centrale zone	Na bekrachtiging Nota	
Behoud in situ	235m ² /Oostelijke zone	Na bekrachtiging Nota	Bij afgraving tot max. 1m onder maaiveld

Figuur 1: Aanduiding van de verschillend advieszones binnen het plangebied, met in blauw de op te graven zones (Zones 1), in rood te vrij te geven zone (Zone 2) en in groen de zone voor behoud in situ (Zone 3).

Figuur 2: Advieszones geplot op de toekomstige bouwplannen, met in blauw de op te graven zones (Zones 1), in rood te vrij te geven zone (Zone 2) en in groen de zone voor behoud in situ (Zone 3). In lichtblauw is de sonderingsput gegraven door intergemeentelijk archeoloog Jan Decorte aangegeven.

1.1 Waardering en interpretatie archeologische vindplaats

Het gemotiveerd advies voor een al dan niet verder onderzoek is gebaseerd op het verslag van resultaten van het proefputtenonderzoek voor de Nota Leper - Janseniusstraat. De vaststellingen over de aan- of afwezigheid van archeologische sites en hun aard worden geconfronteerd met de door de initiatiefnemer voorgenomen bodemingrepen. Op basis van deze confrontatie motiveert het advies of er maatregelen nodig zijn, welke deze zijn, en wat hun uitvoeringswijze is.

Op basis van het bureauonderzoek dat uitgevoerd werd door Monument Vandekerckhove nv kon een hoge verwachting voor archeologische sporen binnen het plangebied verwacht worden. Het bureauonderzoek toonde aan dat het plangebied vermoedelijk een zeer hoge archeologische waarde heeft. Het projectgebied bevond zich aan de rand van de 10de-eeuwse Sint-Maartenskern en situeerde zich minstens vanaf de 12de eeuw binnen het stadsareaal. Het projectgebied is minstens sinds de late middeleeuwen bebouwd. Vanaf de 16de eeuw lijkt het projectgebied tevens deel uit te maken van het bisschoppelijk paleis. Vanaf de 18de eeuw beschikt met over enig kaartmateriaal waarop duidelijk te zien is dat het projectgebied deels bebouwd was.

Gezien de historische ligging in het middeleeuwse centrum van de stad Ieper werd een vervolgonderzoek in de vorm van proefputten voorgesteld.¹

Verder werd op het terrein in 2014 ook door regionaal archeoloog Jan Decorte (Archeo7) bij het graven van een testput op het terrein een zware baksteenmuur met een natuurstenen parement

¹ ACKE et al. 2016

waargenomen. Deze muur behoorde toe aan het bisschoppelijk paleis, een van de belangrijkste gebouwen in Ieper in de 17^e eeuw. De top van deze muur bevond zich op amper 20cm onder het maaiveld. Er kan dus gesteld worden dat er lokaal een zeer goede bewaring is van de archeologische resten.

Het proefputtenonderzoek proefputten werd op 5 maart 2018 uitgevoerd door BAAC Vlaanderen bvba (zie ook hoofdstuk 2 in *“Nota Ieper, Jansenijsstraat: Verslag van Resultaten”*). Op basis van de veldgegevens konden verschillende ophogingslagen, grondsporen en muurresten aangetoond worden. Deze sporen dateren vanaf de 12^e eeuw. Enkele beperkte muurresten kunnen mogelijk gekoppeld worden aan het bisschoppelijk paleis dat deels binnen het plangebied is te situeren. Na het bestuderen van de sporen en het toetsen aan de toekomstige bouwplannen kan volgend advies geformuleerd worden.

1.2 De impactbepaling

De geplande uitgravingsdiepte voor de funderingen bedraagt ca 1m onder het maaiveldniveau (tot ca 17,70m TAW) en dit over de volledige oppervlakte van het plangebied, nl. 470m². De aanleg van deze fundering betekent een directe bedreiging voor het verwachte en deels aangetoonde archeologisch erfgoed in het westelijk deel van het plangebied. Voor deze westelijke zone wordt dan ook een vervolgonderzoek aanbevolen. Het centrale gedeelte van het terrein was helaas dermate verstoord dat een vervolgonderzoek hier niet nuttig zou zijn. De proefput in het oostelijke deel van het terrein toonde aan dat de toekomstige bouwwerken de eerste archeologisch relevante lagen niet geraakt zouden worden. Bijgevolg kan hier een behoud in situ geadviseerd worden. Hoewel er gefundeerd zal worden op palen, worden de palen vanaf maaiveld geboord. Er worden geen massieven verwijderd, waardoor de impact op de archeologisch relevante lagen veel te klein is om vervolgonderzoek te adviseren.

1.3 Volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek

De resultaten van het vooronderzoek met ingreep in de bodem toonden aan dat er zich ter hoogte van het onderzoeksterrein wel degelijk archeologisch relevante restanten bevinden, de aanwezigheid van een archeologische vindplaats werd daadwerkelijk vastgesteld. Echter, deze resten bevinden zich niet over heel het terrein. Hierdoor kan een onderverdeling gemaakt worden in drie zones.

Volgens de Code van Goede Praktijk paragraaf 5.2. dient na elke fase van het te worden afgewogen of verder archeologisch onderzoek noodzakelijk is. Bij deze afweging kan men beroep doen op een beslissingsboom (Figuur 3). Voor de drie onderscheiden zones kan elk een aparte afweging gemaakt worden, waarbij voor elke zone een specifiek te volgen traject kan worden uitgestippeld.

Voor zone 1, de westelijke zone en de zone van de citernes komt men tot volgende conclusie:

- Voldoende info aanwezigheid site: ja
- Site aanwezig: ja
- Voldoende info over kennispotentieel: ja
- Potentieel kennisvermeerdering aanwezig: ja
- Behoud in situ mogelijk: neen, de geplande werken zijn noodzakelijk en bedreigen de aanwezige archeologische site.
- Voldoende info voor Programma van Maatregelen Opgraving: ja.

Gevolg: einde van het vooronderzoek, resultaat: Nota met **PvM opgraving**.

Voor Zone 2 kan tot volgende conclusie gekomen worden:

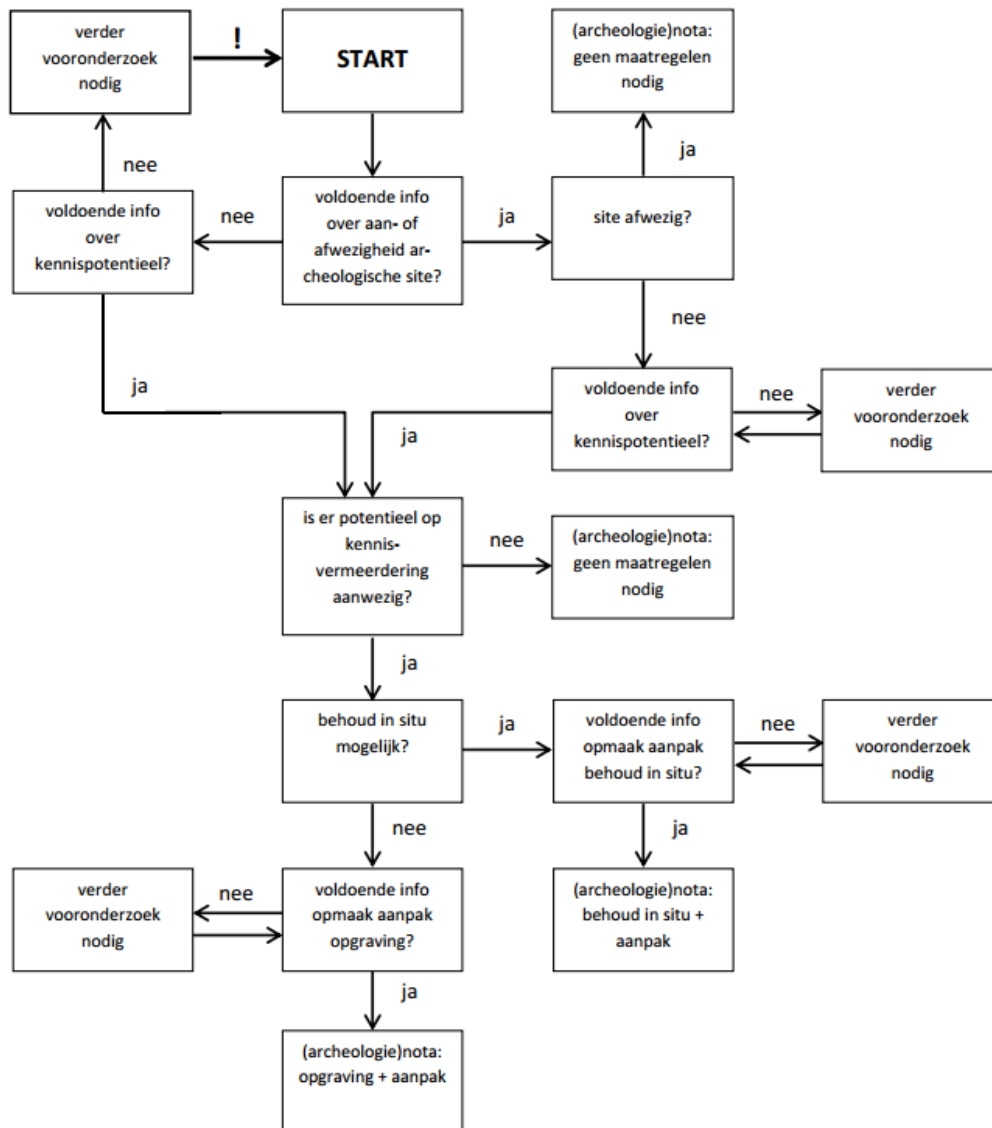
- Voldoende info aanwezigheid site: ja
- Site afwezig: ja

Gevolg: geen maatregelen nodig.

Voor Zone 3 kan tot volgende conclusie gekomen worden:

- Voldoende info aanwezigheid site: ja
- Site aanwezig: ja
- Voldoende info over kennispotentieel: ja
- Potentieel kennisvermeerdering aanwezig: ja
- Behoud in situ mogelijk: ja
- Voldoende info voor opmaakpak behoud in situ: ja.

Gevolg: einde van het vooronderzoek, resultaat: **PvM Behoud in situ (met uitzondering van de zone voor de regenwaterputten → zie Zone 1).**

Figuur 3: Beslissingsboom bij de afweging voor noodzaak tot verder vooronderzoek²

1.4 De bepaling van de maatregelen

Mogelijkheden behoud in situ: De geplande bodemingrepen verstoren deels archeologisch waardevolle restanten. Deze bodemingrepen zijn echter essentieel binnen de uitvoer van de beoogde werken. De bodemingrepen kunnen met andere woorden niet verplaatst of geannuleerd worden. Echter, behoud in situ van de vindplaats is deels mogelijk binnen de uit te voeren plannen, voornamelijk dan in de oostelijke zone (Zone 3). Hier vinden wel bodemingrepen plaats, maar deze raken de archeologisch relevante lagen niet. Voor Zone 1 worden archeologisch waardevolle resten geraakt; Hierdoor moet worden overgegaan op een andere wijze van de realisatie van de kenniswinst van de vindplaats.

² AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2016a, fig.3.

Realisatie potentieel op kenniswinst vindplaats: De realisatie van het potentieel op kenniswinst bij de vindplaats kan niet bekomen worden door een verdere uitwerking van de reeds aangelegde archeologische ensembles. Enkel een bijkomend archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem kan het volledige potentieel van het bodemarchief aan het licht brengen en de kenniswinst die dit potentieel met zich meebrengt realiseren.

Keuze en motivatie onderzoeksmethode: Aangezien het vooronderzoek op basis van het Verslag van Resultaten volledig kan beschouwd worden en de archeologische verwachting en de verwachte kenniswinst als hoog worden ingeschat, dienen de aanwezige archeologische resten aan de hand van een opgraving onderzocht worden.

Opgravingen

De advieszone voor de opgraving omvat een klein deel van het plangebied waar binnen het kader van de stedenbouwkundige vergunning bodemingrepen gepland zijn. Een impactanalyse toonde immers aan dat deze tot een diepte van ca 17,70 m TAW gaan, tot ca 1m onder maaiveld. In dit westelijk deel van het plangebied worden echter resten van het bisschoppelijk paleis verwacht, welke zich, op basis van waarneming van Archeo7, vrij snel onder het maaiveld zouden bevinden. In het noordoosten wordt ook een deel van het terrein geadviseerd voor opgraving, aangezien hier twee regenwaterputten gepland zijn. Deze structuren gaan wellicht vrij diep en verstoren bijgevolg dus een deel van het archeologisch bodemarchief. Bijgevolg is een opgraving noodzakelijk om deze resten gedegen te registreren.

2 Programma van maatregelen Zones 1: Opgraving

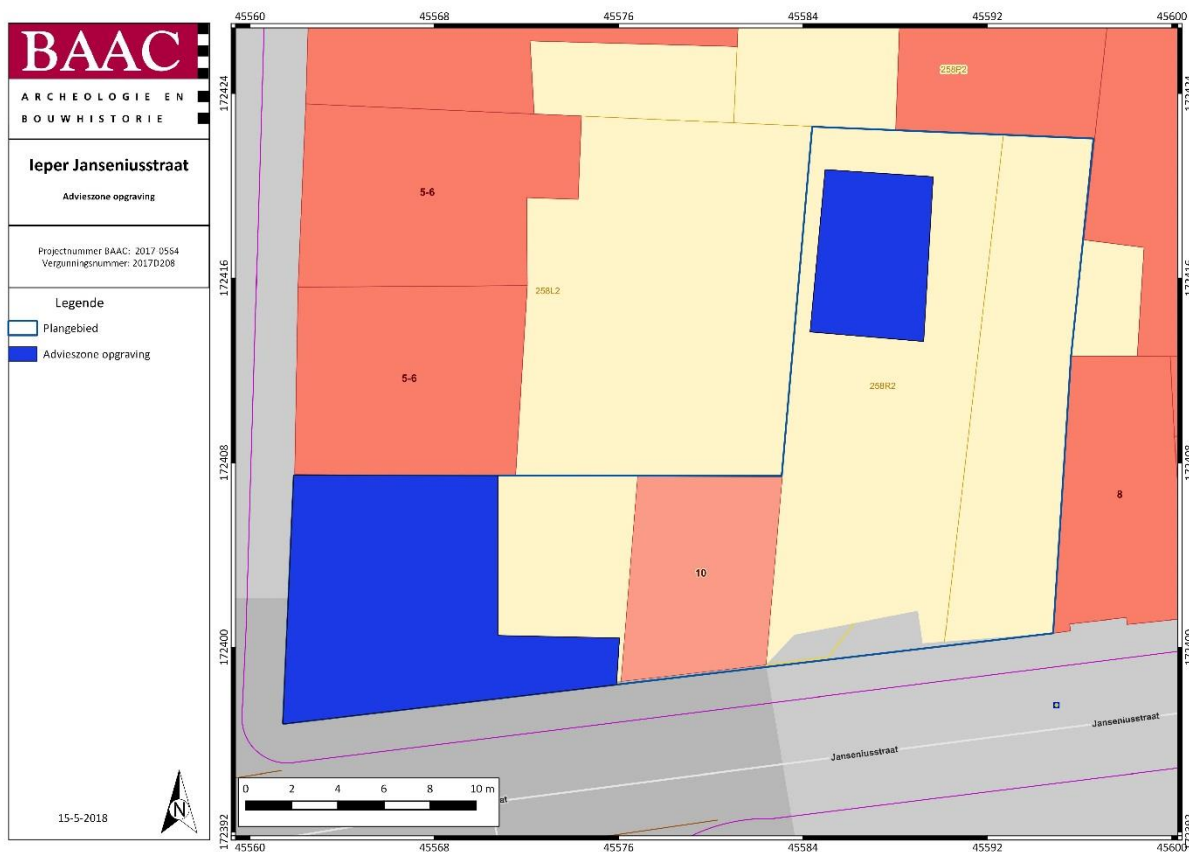
Afhankelijk van de inhoud van het gemotiveerd advies wordt voor de realisatie van de maatregelen een programma opgemaakt volgens onderstaande bepalingen. Indien meerdere opties gecombineerd worden in verschillende zones van het projectgebied, bevat het programma per optie de desbetreffende bepalingen.

2.1 Administratieve gegevens

NAAM SITE	Ieper, Janseniusstraat	
LIGGING	Janseniusstraat 10, 8900 Ieper, West-Vlaanderen	
Kadaster	Ieper, Afdeling 1, Sectie F, perceelnummers 258F2, 258E2, 258R2 en 258P2	
COÖRDINATEN	Noordwest: x: 2.8858 ; y: 50.8528	
	Noordoost: x: 2.8860 ; y: 50.8528	
	Zuidwest: x: 2.8855 ; y: 50.8526	
	Zuidoost: x: 2.8860 ; y: 50.8526	
ID ARCHEOLOGIENOTA	ID1491	
PROJECTCODE BAAC VLAANDEREN	2017-0564	
Proefputtenonderzoek	Projectcode	2017D208
	Veldwerkleider	Olivier Van Remoorter
	Erkend Archeoloog	Olivier Van Remoorter
	Betrokken Actoren	Stefanie Sadones (Archeoloog)
		Annelies Claus (Materiaaldeskundige)
		Olivier Van Remoorter (Materiaaldeskundige)
	Betrokken Derden	Jan Decorte (Archeo7)

2.2 Afbakening site

De afbakening van de site kan vereenzelvigd worden met de afbakening van het projectgebied. In totaal gaat het om een zone van ca. 470m². Binnen deze zone kan de westelijke zone van ca. 135m² afgebakend worden waarbinnen nog resten van het 17^e-eeuwse bisschoppelijk paleis verwacht worden en ten noordoosten resten van bewonings- en achtererfactiviteiten die door de nieuwbouw bedreigd worden. De te verstoren zone zou op deze locatie tot een kennisverlies kunnen leiden, waardoor een opgraving noodzakelijk geacht wordt van de te verstoren zone.

Figuur 4: Advieszone opgraving op de GRB

2.3 Strategie, methoden en technieken

2.3.1 Afbakening opgraving

Voor de uit te voeren archeologische opgraving worden twee zones (samen ca 135 m²) afgebakend (Figuur 1: blauwe zones). Deze zones zijn afgebakend op basis van de te verwachten sporen van het bisschoppelijk paleis in het westen en de verstoringen door de regenwaterputten in het noordoosten. De meeste resten zullen wellicht te relateren zijn aan het bisschoppelijk paleis.

De opgraving in het westelijk deel omvat de te verstoren zone, namelijk het pakket van ca 1m onder maaiveld, tot een diepte van ca 17,70m TAW. Op dit niveau zal een vloerplaat aangelegd worden waarop het nieuwe appartementsgebouw gefundeerd zal worden. De verwachte muurresten zijn wellicht vrij omvangrijk, waardoor deze goed zouden moeten geregistreerd kunnen worden. De afbraak van deze muren gebeurt ook tot op het verstoringsniveau. Indien de muur toch volledig zou moeten worden uitgebroken dient dit te gebeuren onder het toezicht van een archeoloog, om zo eventuele funderingspalen of balken te kunnen registreren.

Het is belangrijk dat niet enkel de muurresten geregistreerd worden, maar ook de ruimere omgeving en dat de link gezocht wordt met de profielen. Een profiel haaks op de muur kan hierbij meer informatie opleveren over de bouwwijze, maar ook over de gebruiksgeschiedenis van dit perceel. Het gaat om een zone van ca 100m². De zone langsheen de straatzijde dient ook verder onderzocht te worden om zo de relatie tussen de sporen uit de opgraving en deze uit werkput 2 van het proefputtenonderzoek te kunnen vaststellen. Echter in deze zone is ook nog een gasaansluiting aanwezig. Er wordt dus aanbevolen om toch enige veiligheidsmarge van deze installatie te houden, maar wel zo dicht mogelijk tot tegen werkput 2 uit het vooronderzoek te graven.

De opgraving in de noordoostelijke zone zal plaatsvinden op de locatie waar twee grote regenwaterputten ingepland worden. Deze opgraving gebeurt tot op moederbodem, of tot de uitgravingsdiepte van de toekomstige regenwaterputten indien de moederbodem nog niet bereikt zou zijn. Uiteraard dient hierbij ook rekening gehouden te worden met veiligheid, aangezien er verschillende muren en tuinaangelegenheden in de onmiddellijke omgeving van het locatie aanwezig zijn. Hierbij moet ook rekening gehouden worden dat er mogelijks niet getrapt kan worden uitgegraven indien de regenwaterputten onmiddellijk geplaatst dienen te worden. Gedegen voorafgaande communicatie is hierbij van belang. Tevens moet voorafgaand aan de opgraving duidelijk vastgesteld worden welke de omvang van de uit te graven put is en of het huidige plan nog steeds klopt. Op basis van de huidige plannen gaat het om een zone van ca 35m².

2.3.2 Wetenschappelijke doelstelling

Het doel van deze opgraving is meervoudig:

De resultaten van de opgraving kunnen meer duidelijkheid brengen over de bewaring en de omvang van de resten van het bisschoppelijk paleis van Ieper, een van de belangrijkste gebouwen uit de 17^e-eeuw. Op deze manier kan een eerste gedegen registratie van deze structuur bekomen worden. Mogelijk kan ook een inzicht in de opbouw en de indeling van de interne ruimtes verkregen worden. Ook kan door de gedegen studie van de profielen mogelijks een inzicht in de inrichting en het gebruik van de binnenterreinen van het paleis bekomen worden.

Voor het deel van de regenwaterputten kan een inzicht verkregen worden in het gebruik van het achtererf in deze zone. Mogelijk kunnen ook nog baksteenresten verwacht worden. Er wordt hier uitgegaan van een opgraving in meerdere vlakken.

2.3.3 Onderzoeksvragen

- Zijn er resten van het bisschoppelijk paleis aanwezig? Zoja, wat is de omvang en bewaring hiervan?
- Kunnen resten van de interne verdeling van het bisschoppelijk paleis herkend worden?
- Welke bouwmaterialen en technieken werden gehanteerd voor de bouw van het paleis?
- Kunnen de resten vereenzelvigd worden met de cartografische gegevens of zijn hier grote verschillen op te merken?
- Is de vermoedelijke rijkdom van de bewoners ook terug te vinden in de materiële cultuur?
- Welke activiteiten vonden plaats op de binnenterreinen van het bisschoppelijk paleis? Zijn hier aanwijzingen voor?
- In welke mate zijn de resten door recente ingrepen of WOI verstoord?

- Tot welke vondsttypen of vondstcategorieën behoren de vondsten, wat is de vondstdichtheid en de conserveringsgraad?
- Welke sporen zijn er aanwezig in de noordoostelijke opgravingszone?
- Zijn er sporen aanwezig? Zo ja, geef een beknopte omschrijving. Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen? Hoe is de bewaringstoestand van de sporen? Wat is de relatie tussen de bodem en de archeologische sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?

Aanbevelingen:

- Welke onderzoeken zijn in de toekomst nog mogelijk en wenselijk, op basis van de uitgevoerde assessment van het vondstenmateriaal?
- Welke conserveringsmaatregelen moeten genomen worden om een goede bewaring en toekomstig onderzoek te garanderen?
- Strekt de site zich nog uit naar de aanpalende percelen?

2.3.4 Onderzoeksstrategie, -methode en -technieken

Het geadviseerde onderzoek wordt beschouwd als *opgravingen van sites met complexe verticale stratigrafie*. Voor de uitvoer het veldwerk wordt uitgegaan van de methode zoals voorgeschreven in dit programma van maatregelen en de Code Goede Praktijk.

Het veldwerk wordt dermate georganiseerd dat er efficiënt en wetenschappelijk verantwoord wordt opgegraven. Er wordt gestreefd naar een maximale afstemming van kranen en grondverzet enerzijds en opgravingsploeg(en) anderzijds. Opendgelegde opgravingsvlakken mogen voor het einde van de opgraving van het betreffende opgravingsvlak niet betreden worden met de kraan en/of ander zwaar materieel. De graafmachine die gebruikt wordt voor het aanleggen van de werkputten en opgravingsvlakken is van een type dat toelaat zowel de horizontale vlakken aan te leggen als de stratigrafie te volgen en dat geen schade toebrengt aan de aangetroffen sporen. De graafbak heeft geen tanden.

De afgraving tot het eerste opgravingsvlak gebeurt machinaal. De overige verdiepingen gebeuren handmatig, behalve het verwijderen van puinpakketten, natuurlijke afzettingen en uniforme ophogingslagen. Omvangrijke sporen worden slechts gecoupeerd of in diepteniveaus opgegraven tot op het volgende vlak, en pas verder gecoupeerd of in diepteniveaus opgegraven na het aanleggen en registreren van dat volgende vlak.

De diepte van de opgravingszones werd hierboven reeds aangegeven. In de zone van het bisschoppelijk paleis is dit tot ca 1m onder maaiveld, in de noordoostelijke zone is dit tot op moederbodem of tot op verstoringsdiepte indien de moederbodem nog niet bereikt wordt. De opgravingsputten worden aangelegd met een opgravingsvlak per archeologisch relevant niveau om een zicht te krijgen op de verticale stratigrafische opbouw van de te onderzoeken zones. De diepte van de aan te leggen vlakken wordt bepaald tijdens het veldwerk door de veldwerkleider. De veldwerkleider bepaalt de ligging en

omvang van elke werkput, in functie van logistieke en wetenschappelijke vereisten. Na het opgraven van elk vlak wordt geverifieerd, op basis van de vaststellingen uit de putwanden en door middel van lokale verdiepingen van het opgravingsvlak, of er zich dieperliggende niveaus met archeologische sporen of vondsten voordoen. In voorkomend geval wordt een nieuw opgravingsvlak aangelegd en onderzocht indien de verstoringsdiepte nog niet bereikt is.

Voor de specifieke vereisten waaraan de opgraving dient te voldoen wordt verwezen naar Hoofdstuk 14, 15 & 17 in de Code van Goede Praktijk. Zowel het veldwerk als de verwerking en rapportage dienen te voldoen aan de methodiek zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk hoofdstuk 23.

Afbakening onderzoekszones (oppervlakte en diepte)

Zie hierboven.

Technische beperkingen en werkveiligheid (startvergadering)

Bij de uitvoer van het onderzoek dient rekening te worden gehouden met de verwachte diepte van de opgraving. Bij de aanleg van diepe werkputten primeert de integriteit en stabiliteit van aanliggende gebouwen. Aan de randen van de advieszone moet een afdoende buffer in acht gehouden worden. Tijdens het onderzoek worden alle geldende veiligheidsvoorschriften op de lopende of toekomstige bouwwerf. Voor de start van het onderzoek neemt de veldwerkleider contact op met de werfverantwoordelijke voor de opmaak van gepaste bijkomende veiligheidsmaatregelen.

Registratie bodem en stratigrafie

Van de werkputten wordt het lengteprofiel en breedteprofiel gedocumenteerd. De profielen worden dusdanig aangelegd dat er een volledige lengte- en breedtedoorsneden van het terrein bestudeerd kan worden. De doorsnede van het terrein in de lengte gebeurt bij voorkeur a.h.v. een aaneengesloten profiel. Deze profielen worden opgeschoond voor zover de veiligheid en stabiliteit dit toelaten, gefotografeerd (voorzien van profielnummer, sleufnummer, noordpijl en schaallat), ingetekend op schaal 1:20 en beschreven. Desgewenst worden bijkomende maatregelen genomen om de veiligheid en stabiliteit te verzekeren. Bij elk profiel wordt de absolute hoogte van het maaiveld genomen en op plan aangebracht. Het lijkt hierbij ook aan te raden dat minstens één profiel haaks op de verwachte muren van het bisschoppelijk paleis te registreren.

Archeologische niveaus

Indien er sprake is van meerdere potentiële archeologische niveaus, wordt elk niveau apart opgegraven. Wanneer archeologisch relevante sporen worden aangetroffen, worden deze gedocumenteerd volgens de methoden opgelegd in de Code Goede Praktijk. Indien een spoor zich tegen de putwand bevindt, wordt het werkputprofiel opgeschoond om de relatie tussen het spoor en de bodemhorizonten te registreren. Er wordt dagelijks voorzien in een volledige opmeting van werkputten en sporen. Dit betekent dat er dagelijks een recent en aangevuld grondplan beschikbaar is, dat op elk moment aangeleverd kan worden.

Spoorregistratie

Er wordt dagelijks voorzien in een volledige opmeting van werkputten en sporen. Dit betekent dat een recent en aangevuld grondplan beschikbaar is.

Omvangrijke sporen worden slechts gecoupeerd of in diepteniveaus opgegraven tot op het volgende vlak, en pas verder gecoupeerd of in diepteniveaus opgegraven na het aanleggen en registreren van dat volgende vlak. Bij het aanleggen van diepere opgravingsvlakken worden geen sporen uit het hoger liggende vlak ongedocumenteerd weggegraven. Gebouwde archeologische structuren worden niet uitgebroken tenzij dit noodzakelijk is voor het verder onderzoek.

Vondsten

Vondsten worden gescheiden ingezameld per spoor en per vondstcategorie. Bij het met de hand inzamelen van vondsten wordt compleetheid nagestreefd. Een uitzondering op de regel dat alle vondsten worden ingezameld, met name door het niet inzamelen of selectief inzamelen van bepaalde vondsten of vondstcategorieën, kan gemaakt worden op basis van de vondstendensiteit of -aard, en de vraagstellingen uit de bekrachtigde archeologienota, de bekrachtigde nota, de toelating, of de voorwaarden bij deze drie. Ingezamelde vondsten worden nooit op het terrein achtergelaten.

Specifieke sporen, sporencombinaties en archeologische structuren

Gebouwde archeologische structuren: zie bepalingen CGP 15.8.1. Gebouwde archeologische structuren, zowel in geologisch als in biologisch materiaal, worden op dusdanige wijze onderzocht en geregistreerd dat constructie, fasering, materiaalgebruik, afwerking en bouwtechniek duidelijk zijn. Wanneer nuttig worden stalen voor natuurwetenschappelijke analyse genomen. Deze houden rekening met de onderscheiden constructiefases en worden aangeduid op het plan of aanzichttekening van de constructiefase.

Indien gebouwde archeologische structuren dienen uitgebroken te worden in het kader van de geplande funderingswerken dient dit steeds onder begeleiding van een archeoloog te gebeuren.

Metaaldetectie

Sporen waarbij de metaaldetector een signaal geeft, worden aangeduid in de sporenlijst. Metaalvondsten worden enkel ingezameld als zij zich aan het vlak bevinden of als ze zich in een spoor bevinden dat gecoupeerd wordt. Ingezamelde vondsten worden op plan gezet met vondstnummer en de code Md. Ingezamelde metaalvondsten worden beschermd tegen degradatie van het materiaal.

2.3.5 Natuurwetenschappelijk onderzoek

De onderzoeksstrategie omvat tevens een voorstel voor staalname. Het gaat hierbij om een stelpost waarbinnen natuurwetenschappelijk onderzoek kan gedaan worden. Voor het onderhavige onderzoek wordt een stelpost van 1500 euro voorzien.

Voor dringende conservatie wordt een stelpost van maximaal 1000 euro voorzien.

De veldwerkleider beslist op welke manier de staalname wordt aangepakt en of het nodig is een natuurwetenschapper te betrekken, hierbij rekening houdend met het beantwoorden van de onderzoeksvragen. Hoofdstuk 20 in de Code Goede Praktijk bespreekt uitvoerig het natuurwetenschappelijk onderzoek bij opgravingen. Voor de bemonsteringsstrategie wordt verwezen naar hoofdstuk 20.3 van de Code Goede Praktijk.

Ook het assessment van de staalnames gebeurt volgens de Code van Goede Praktijk. De relevante stalen worden bepaald na advies van de gespecialiseerde laboratoria, rekening houdend met het beantwoorden van de onderzoeksvragen.

2.3.6 Voorziene afwijkingen van de CGP en de algemene bepalingen onderzoekstechnieken en specifieke methode

De uitvoering van alle werkzaamheden op het terrein dienen te gebeuren volgens de *Code Goede Praktijk*, eventueel aangevuld met bijkomende maatregelen indien de sporen en/of vondsten daartoe aanleiding geven. Er zijn geen afwijkingen ten aanzien van de *Code Goede Praktijk* voorzien. Indien door omstandigheden toch wordt afgeweken van de *Code Goede Praktijk*, dient dit gemotiveerd te worden in het archeologierapport en het eindverslag van de opgraving.

2.4 Criteria

Het onderzoeksdoel kan als bereikt beschouwd worden indien op alle hoger geformuleerde onderzoeksvragen een relevant antwoord kan worden gegeven.

Indien bij het veldwerk van de voorgestelde methode wordt afgeweken, op basis van de bekomen inzichten tijdens de uitvoering van het onderzoek, wordt dit beschreven en verantwoord in de rapportering. Indien de aanpak dient te worden aangepast tijdens het veldwerk, dienen alle betrokken partijen hiervan op de hoogte te worden gebracht.

2.5 Duur en fasering opgraving

De veldwerkfase wordt geraamd op 4 werkdagen. Hierbij wordt het aanleggen, documenteren en afwerken van het opgravingsvlak en het documenteren van coupes en profielen voorzien. Het uitzonderlijk aantreffen van aanvullende waterputten/-kuilen zal resulteren in een extra werkdag.

Bij het veldwerk wordt uitgegaan van een personeelsbezetting bestaande uit 1 veldwerkleider en 1 assistent-archeoloog en één veldmedewerker zonder specifieke vereisten

Voor de verwerking, assessment van de resultaten en rapportage wordt minimaal de veldwerkleider en de assistent-archeoloog ingezet. De aardkundige neemt hierbij eventueel het bodemgedeelte op zich. Het tijdsbestek nodig voor waardering en analyse van de natuurwetenschappelijke onderzoeken zijn afhankelijk van de planning van het uitvoerend labo.

2.6 Kostenraming

Het archeologisch onderzoek wordt geschat op een kost van 13000 euro.

Het natuurwetenschappelijk onderzoek wordt geraamd op: 2500 euro

Voor onvoorzien wetenschappelijk onderzoek wordt een stelpost toegevoegd die 10% van het hier voorziene bedrag voor natuurwetenschappelijk onderzoek beslaat. Dit houdt een stelpost in van 250 euro.

2.7 Personeelseisen

Het team dat verantwoordelijk is voor de uitvoering van het archeologisch onderzoek dient te bestaan uit een erkend archeoloog die als veldwerkleider optreedt. Deze persoon beschikt over minstens 240 werkdagen opgravingservaring, waarvan minstens 120 werkdagen op sites met complexe verticale stratigrafie en ervaring met minstens 3 projecten op stedelijke middeleeuwse sites. Indien de erkend archeoloog niet aanwezig is in het veld, dient een veldwerkleider met dezelfde competenties continu aanwezig te zijn en diens taken over te nemen. De erkende archeoloog en/of veldwerkleider heeft de autoriteit over de uitvoering van het gehele project en staat in voor onder meer de meldingen van de aanvang van opgraving, het indienen van het archeologierapport en het eindverslag, het beheren van archeologische ensembles tijdens het onderzoek en het overdragen van archeologische ensembles aan het einde van het onderzoek. Elke activiteit die ontplooid wordt in het kader van een archeologisch onderzoek door de erkende archeoloog, zijn werknemers of medewerkers, of zijn onderaannemers tijdens dienstverband valt onder de eindverantwoordelijkheid van de erkende archeoloog. Hij is aansprakelijk voor het goede verloop van het onderzoek en het naleven van de decretale bepalingen en de bepalingen uit de Code van Goede Praktijk. De erkende archeoloog (als natuurlijk persoon) bepaalt de strategie van het archeologisch onderzoek dat onder zijn autoriteit wordt uitgevoerd en valideert de op te leveren producten. Indien de erkende archeoloog zelf of binnen zijn organisatie niet beschikt over bepaalde specialistische expertise en dit onderzoek uitbesteedt, maakt hij de

opdrachtomschrijving hiervoor dusdanig op dat de uitvoering verloopt conform de bepalingen uit de Code van Goede Praktijk. De veldwerkleider draagt de dagelijkse leiding van het archeologisch onderzoek, brengt de voorziene onderzoeksstrategie ten uitvoer en behoudt de controle over de werkzaamheden.

De veldwerkleider wordt bijgestaan door 1 assistent archeoloog die beschikt over het diploma zoals omschreven in het archeologiebesluit en beschikt minstens over 120 werkdagen opgravingservaring, waarvan minstens 60 werkdagen op sites met complexe verticale stratigrafie. De assistent archeoloog vervult uitvoerende taken, op aansturen van de veldwerkleider, en staat de veldwerkleider bij in zijn taken.

Voor de veldmedewerker zijn geen specifieke eisen te stellen

2.8 Risicoanalyse en remediëring

Er worden geen specifieke risico's voorzien. Enkel bij het uitgraven van de regenwaterputten dient rekening gehouden te worden met de veiligheid. Het is mogelijk dat de onderste niveaus uit veiligheidsoverwegingen niet onderzocht kunnen worden.

2.9 Deponeren archeologisch ensemble

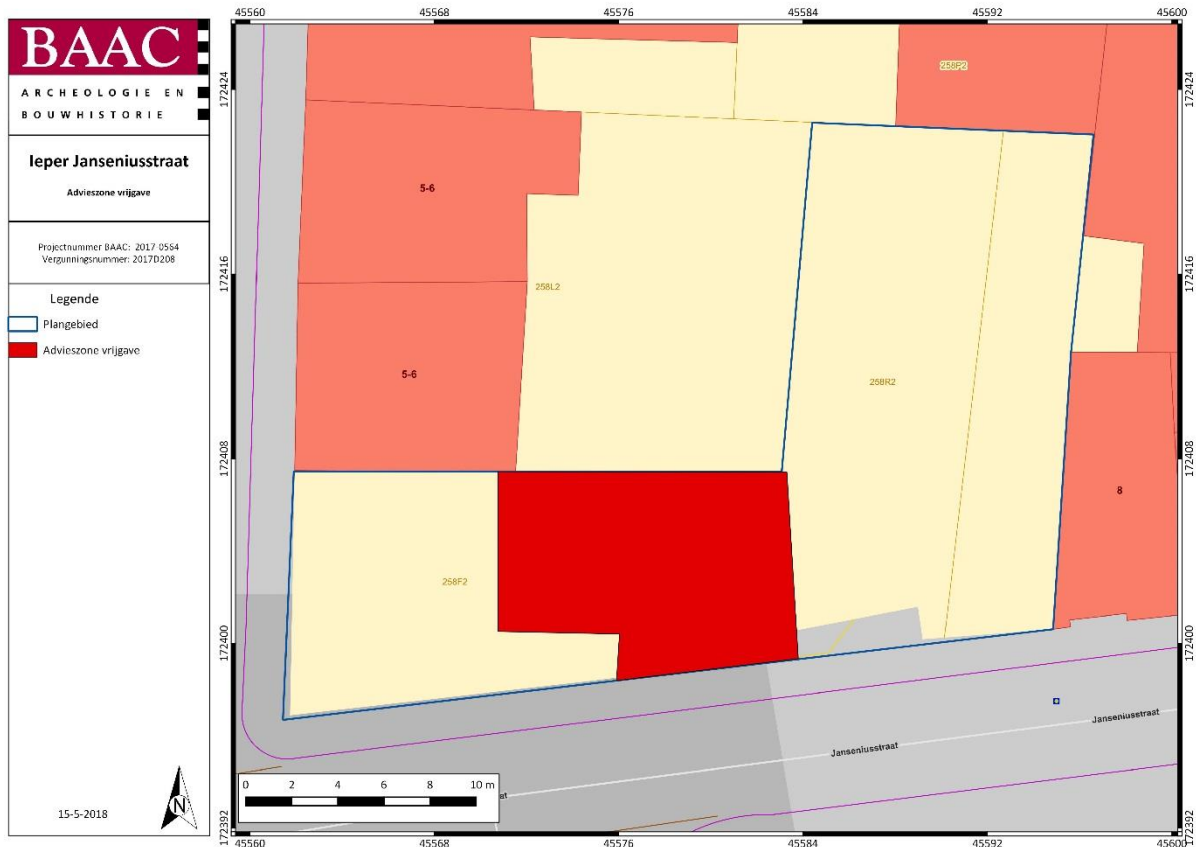
Vergaarde data en vondsten, het archeologisch ensemble, blijven te allen tijde eigendom van de opdrachtgever. Na onderzoek kan dit ensemble opgenomen worden door een erkend erfgoeddepot, indien dit voor de regio aanwezig is. Dit in overeenkomst met de opdrachtgever. Indien dit depot niet voorhanden is, dient een ander depot te worden gezocht of kan een afspraak gemaakt worden met het uitvoerend bedrijf voor opslag.

Het vondstmateriaal kan in de toekomst eventueel terecht in het Regionaal Erfgoeddepot Potyze, Zonnebeekseweg 363, 8900 Ieper.

De verpakkingsrichtlijnen zijn gecommuniceerd.

3 Programma van maatregelen Zone 2

Voor deze zone worden geen verdere maatregelen nodig geacht. In deze zone werden diepgaande verstoringen aangetroffen die het archeologisch bodemarchief vernield hebben tot op grote diepte. Voor de geplande werken zijn geen verdere maatregelen nodig. Deze zone kan bijgevolg vrij gegeven worden.

Figuur 5: Advieszone voor vrijgave (rood, Zone 2)

4 Programma van maatregelen Zone 3:behoud in situ

Afhankelijk van de inhoud van het gemotiveerd advies wordt voor de realisatie van de maatregelen een programma opgemaakt volgens onderstaande bepalingen. Indien meerdere opties gecombineerd worden in verschillende zones van het projectgebied, bevat het programma per optie de desbetreffende bepalingen.

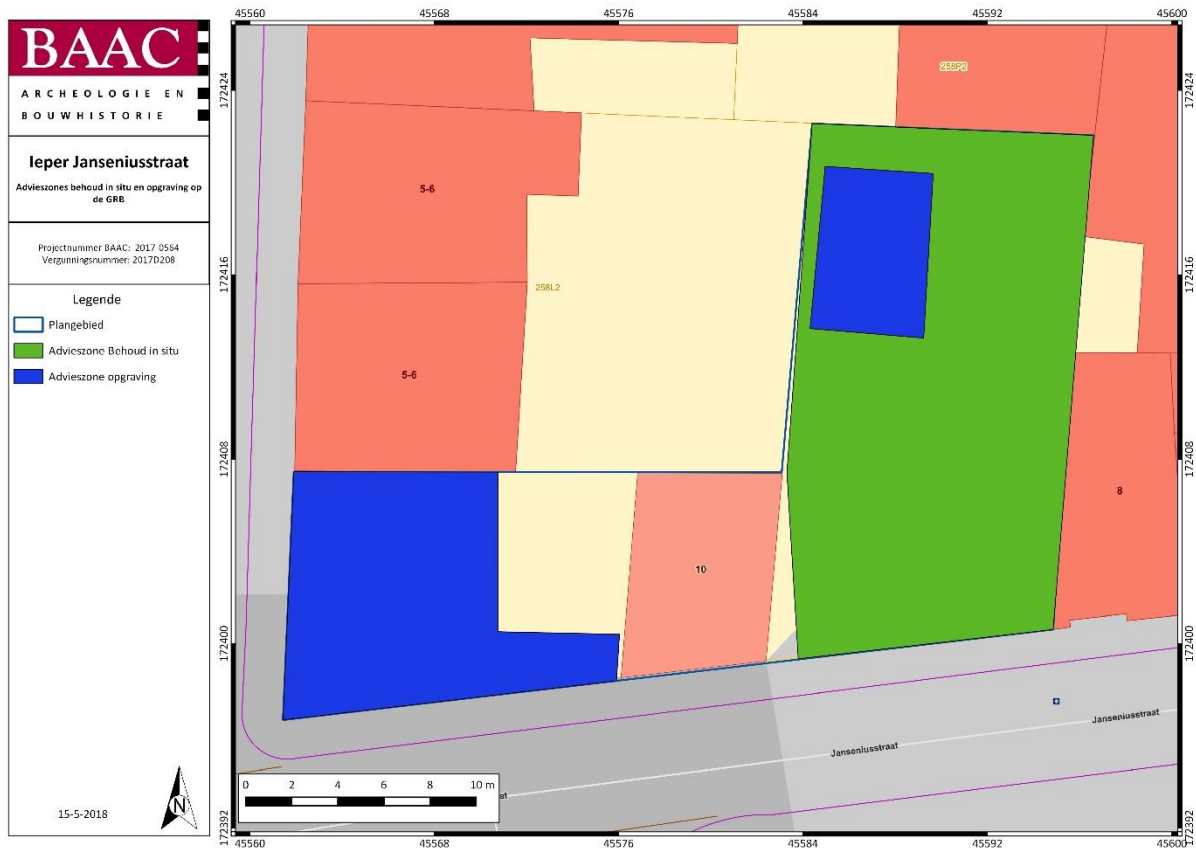
4.1 Administratieve gegevens

NAAM SITE	Ieper, Janseniusstraat	
LIGGING	Janseniusstraat 10, 8900 Ieper, West-Vlaanderen	
Kadaster	Ieper, Afdeling 1, Sectie F, perceelnummers 258F2, 258E2, 258R2 en 258P2	
COÖRDINATEN	Noordwest: x: 2.8858 ; y: 50.8528	
	Noordoost: x: 2.8860 ; y: 50.8528	
	Zuidwest: x: 2.8855 ; y: 50.8526	
	Zuidoost: x: 2.8860 ; y: 50.8526	
ID ARCHEOLOGIENOTA	ID1491	
PROJECTCODE BAAC VLAANDEREN	2017-0564	
Proefputtenonderzoek	Projectcode	2017D208
	Veldwerkleider	Olivier Van Remoorter
	Erkend Archeoloog	Olivier Van Remoorter
	Betrokken Actoren	Stefanie Sadones (Archeoloog)
		Annelies Claus (Materiaaldeskundige)
		Olivier Van Remoorter (Materiaaldeskundige)
Betrokken Derden	/	

4.2 Afbakening site

De afbakening van de site kan vereenzelvigd worden met de afbakening van het projectgebied. In totaal gaat het om een zone van ca. 470m².

Het oostelijke deel van het plangebied is de zone die in aanmerking komt voor behoud in situ (Figuur 6: groene zone). Hier werden verschillende sporen aangetroffen, vooral ophogingslagen en enkele kuilen. Deze manifesteerden zich echter pas vanaf 1,2 tot 1,5m onder maaiveld. Deze sporen zullen bijgevolg niet geraakt worden bij de geplande werken. Deze zone heeft een oppervlakte van ca. 235m². Enkel de zone van de regenwaterputten in deze zone wordt opgegraven

Figuur 6: Advieszone voor behoud in situ (groen, Zone 3). Hier valt in het noorden nog een zone van ca 35m² af door de plaatsing van de regenwaterputten (blauw, zone 1).

4.3 Strategie tot behoud in situ

De bouwplannen dienen niet aangepast te worden voor het behoud *in situ*. De geplande graafwerken kunnen verder uitgevoerd worden zonder dat archeologisch waardevolle lagen of sporen geraakt worden.

4.4 Technische vereisten uitvoering

In het Verslag van Resultaten en Programma van Maatregelen van de bekrachtigde archeologienota (ID1491) werd vermeld dat de verstoringsdiepte tot 1m diep onder maaiveld zou gaan (tot ca 17,60m TAW). Het is bijgevolg noodzakelijk dat deze verstoringsdiepte aangehouden wordt en **niet dieper dan 1m** verstoord wordt. Echter, omwille van funderingstechnische redenen is de plaatsing van enkele funderingspalen noodzakelijk. Deze palen kunnen ook zonder verdere aanpassingen geboord worden, er worden hiervoor namelijk geen voorafgaande graafwerken voorzien. Deze palen zorgen slechts lokaal voor enkele verstoring, maar dit is te beperkt om een volledige opgraving te adviseren. Daarnaast worden de palen ook vanaf maaiveld geboord, waardoor de mogelijke ondergrondse massieven niet uitgebroken worden. De uitgraving van de diepere liftkoker kan ook plaatsvinden, aangezien deze liftkoker zich ook binnen de reeds verstoorde zone van de onderkelderde parkeergarage zal bevinden. Aangezien de archeologisch relevante sporen zich pas op een diepte van ca. 1,2 tot 1,5 m onder maaiveld (ca 17,40m TAW) manifesteren, is het noodzakelijk dat de vooropgestelde verstoring van ca 1m onder maaiveld aangehouden wordt. De diepste gelegen sporen zullen hierbij ook niet geraakt worden.

Mochten bij de ontwikkeling binnen deze opgegeven ontgravingsdiepte toch nog archeologische resten aangetroffen worden is de bouwheer wel verplicht hier melding van te maken bij het Agentschap Onroerend Erfgoed.

4.5 Fasering van uitvoering

Aangezien de geplande werken quasi allen een zelfde verstoringsdiepte hebben, kunnen deze werken als één fase aanzien worden. Bijgevolg is een gefaseerde uitvoering niet noodzakelijk.

4.6 Competenties uitvoerder

De uitvoerder van de grondwerken dient niet te beschikken over specifieke competenties.

4.7 Risicofactoren bij uitvoering

Bij de nieuwe bouwplannen worden er geen risicofactoren voorzien.

5 Lijst met figuren

Figuur 1: Aanduiding van de verschillend advieszones binnen het plangebied, met in blauw de op te graven zone (Zone 1), in rood te vrij te geven zone (Zone 2) en in groen de zone voor behoud in situ (Zone 3).	3
Figuur 2: Advieszones geplot op de toekomstige bouwplannen, , met in blauw de op te graven zone (Zone 1), in rood te vrij te geven zone (Zone 2) en in groen de zone voor behoud in situ (Zone 3). In lichtblauw is de sonderingsput gegraven door intergemeentelijk archeoloog Jan Decorte aangegeven.	4
Figuur 3: Beslissingsboom bij de afweging voor noodzaak tot verder vooronderzoek	7
Figuur 4: Advieszone opgraving op de GRB	10
Figuur 5: Advieszone voor vrijgave (rood, Zone 2)	18
Figuur 6: Advieszone voor behoud in situ (groen, Zone 3). Hier valt in het noorden nog een zone van ca 35m ² af door de plaatsing van de regenwaterputten.	20

6 Bibliografie

ACKE, B. et al., 2016. *Archeologienota Ieper, Janseniusstraat (prov. West-Vlaanderen)*,